

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет іноземних мов
(назва факультету/ навчально-наукового інституту)

Кафедра англійської мови
(назва кафедри)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практика перекладу / Practice of Translation
(шифр і назва навчальної дисципліни)

вибіркова
(вказати обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійні програми: «Англійська мова і література та друга іноземна мова»

Спеціальність: B11 Філологія

Спеціалізація: B11.041 Філологія. Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська

Галузь знань: B Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
(вказати: перший бакалаврський/ другий магістерський)

факультет іноземних мов
(назва факультету/ навчально-наукового інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання англійська, українська
(вказати якою мовою викладається навчальна дисципліна)

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Практика перекладу» складена
(назва навчальної дисципліни)
відповідно до освітньо-професійної програми «Англійська мова і література та друга іноземна мова»

Розробник: Лукащук М. В., к.ф.н., асистент кафедри англійської мови

Викладач: Лукащук М. В., к.ф.н., асистент кафедри англійської мови

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри англійської мови
Протокол №7 від «25» серпня 2025 року.

Завідувач кафедри

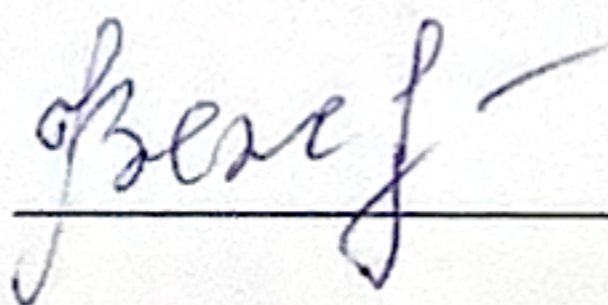
(підпис)

Ольга СОЛОВЙОВА

(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою факультету іноземних мов
Протокол №1 від «27» серпня 2025 року

Голова методичної ради факультету

Ірина БЕЖЕНАР

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Практика перекладу» (“Practice of Translation”) створена для підготовки фахівців з перекладу, які є обізнаними у міжкультурних комунікаціях, засобах і методах усного та письмового перекладу. Необхідність адекватної і швидкої передачі інформації іншомовній аудиторії сприяє формуванню системи усного та письмового перекладу, як реалії сучасного міжкультурного суспільства.

Мета навчальної дисципліни надання основних відомостей про організацію і реалізацію процесу формування компетентності філолога-перекладача, методичного інструментарію для досягнення успіху та складових бажаного результату: спроможності реалізовувати перекладацьку діяльність на професійно прийнятному рівні; ознайомлення студентів з основами методики викладання іноземних мов та перекладу. Навчальна дисципліна робить також свій внесок у формування у студентів багатьох компетенцій: мовної, енциклопедичної, логічної, комунікативно-дискурсивної, риторико-прагматичної, соціокультурної, лінгвокультурної, загальнонаукової тощо.

2. Результати навчання:

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мови, що описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв’язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв’язання професійних завдань.

ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

Програмні результати навчання

знати:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

вміти:

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови і літератури, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті.

Згідно з «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №16 від 25 листопада 2024 року)» та згідно рішення кафедри англійської мови про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (протокол №1 від 22.01.2025), під час проходження курсу «Практика перекладу» визнаються результати навчання студентів, отримані у неформальній освіті, з можливим перерахуванням :

- тем/теми змістових модулів, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в

неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми змістових модулів;

- індивідуального завдання, якщо отримані у неформальній освіті знання відповідають загальному спрямуванню дисципліни;

- тем / теми самостійної роботи, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми самостійної роботи.

Для визнання й перерахування знань, отриманих у неформальній освіті, студенту слід представити сертифікат, що підтверджує здобуття знань у неформальній освіті.

Шляхи здобуття знань у неформальній освіті:

- тренінги,
- освітні й практичні курси (в тому числі он-лайн),
- семінари й вебінари (в тому числі он-лайн),
- літні / зимові школи тощо.

В процесі вивчення дисципліни здобувачу освіти може бути зараховано до 20% балів, отриманих за результатами неформальної та/або інформальної освіти з проблем, що відповідають тематиці навчальної дисципліни.

Опис навчальної дисципліни Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни “Practice of Translation” (Практика перекладу)												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		індивідуальні завдання
Денна	4	1	2	60	2		30			30		залік
Заочна	4	1	2	60	2		6			54		залік

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усьог	у тому числі					усьог	у тому числі					
		о	л	п	лаб	інд		с.р.	о	л	п	лаб	інд
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1.													
Тема 1. Selecting	2		2			2	0,5		0,5				3

synonyms in translation. Generalizations.												
Тема 2. Verbs <i>to have</i> , <i>to be</i> , pseudointernationalisms. Translation of <i>most</i> , <i>all</i> <i>but</i> . Translation of composite adjectives in - o, -e, -c.	2	2			2	0,5	0,5					3
Тема 3. Translation of particles, transliteration of proper nouns.	2	2			2	0,5	0,5					3
Тема 4. The verb <i>to</i> <i>seem</i> , category of number of nouns in translation.	2	2			2	0,5	0,5					3
Тема 5. Translation of participles.	2	2			2	0,5	0,5					4
Тема 6. Translation of passive voice, <i>rather</i> <i>than</i> , <i>for to infinitive</i>	2	2			2	0,5	0,5					4
Тема 7. Translation of absolute phrase	2	2			2	1	1					4
Разом за змістовим модулем 1	30	14			14	4	4					24
Змістовий модуль 2.												
Тема 8. Translation of causative structure <i>have/get sth done</i>	2	2			2	6,5	0,5					3
Тема 9. Transformation of a noun into a verb, nomination in the structure of the sentence, impersonal sentences	2	2			2	6,5	0,5					3
Тема 10. Transformation of a complex sentence into a simple one, a clause into a phrase, omission of elements of a sentence	2	2			2	6,5	0,5					3
Тема 11. Change of a subordinate clause into a	2	2			2	6,5	0,5					3

phrase.												
Тема 12. Transformation of a full verb into <i>do</i> , adding possessives.	2	2			2	6,5		0,5				4
Тема 13. Transformation of a participial phrase into a subordinate clause, and a phrase into a clause.	2	2			2	6,5		0,5				4
Тема 14. Translation of a metaphor, metonymy, idioms, dialects.	2	2			2	7		0,5				4
Тема 15. Final Test.	2	2			2			0,5				4
Разом за змістовим модулем 2	30	16			16	4		4				28
Усього годин	60	30			30	60		8				52
Модуль 2												
ІНДЗ			-	-		-		-	-	-		
Усього годин	60	30			30	60		8				52

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Selecting synonyms in translation. Generalizations.	2/0,5
2	Verbs <i>to have, to be</i> , pseudointernationalisms. Translation of <i>most, all but</i> . Translation of composite adjectives in -o, -e, -c.	2/0,5
3	Translation of particles, transliteration of proper nouns.	2/0,5
4	The verb <i>to seem</i> , category of number of nouns in translation.	2/0,5
5	Translation of participles.	2/0,5
6	Translation of passive voice, <i>rather than, for to infinitive</i>	2/0,5
7	Translation of absolute phrase	2/1
8	Translation of causative structure <i>have/get sth done</i> .	2/0,5
9	Transformation of a noun into a verb, nomination in the structure of the sentence, impersonal sentences.	2/0,5
10	Transformation of a complex sentence into a simple one, a clause into a phrase, omission of elements of a sentence.	2/0,5
11	Change of a subordinate clause into a phrase.	2/0,5
12	Transformation of a full verb into <i>do</i> , adding possessives.	2/0,5
13	Transformation of a participial phrase into a subordinate clause, and a phrase into a clause.	2/0,5
14	Translation of a metaphor, metonymy, idioms, dialects.	2/0,5

15	Final Test.	2/0,5
	Разом	30/8

Самостійна робота

№ з/п	назва теми	завдання для самостійної роботи	Кількість годин	
1	Selecting synonyms in translation. Generalizations.	Use of emphatic <i>do</i> in translation.	2	3
2	Verbs <i>to have, to be</i> , pseudointernationalisms. Translation of <i>most, all but</i> . Translation of composite adjectives in -o, -e, -c.	Using inversion.	2	3
3	Translation of particles, transliteration of proper nouns.	Translating idioms and pragmatics.	2	3
4	The verb <i>to seem</i> , category of number of nouns in translation.	Translating a <i>realia</i> with providing explanation.	2	3
5	Translation of participles.	Translating reported speech.	2	4
6	Translation of passive voice, <i>rather than, for to infinitive</i>	Translating rhetorical questions.	2	4
7	Translation of absolute phrase	Translating advertisements.	2	4
8	Translation of causative structure <i>have/get sth done</i> .	Translating numbers and different units of measurements, etc.	2	3
9	Transformation of a noun into a verb, nomination in the structure of the sentence, impersonal sentences.	Political correctness in translation.	2	3
10	Transformation of a complex sentence into a simple one, a clause into a phrase, omission of elements of a sentence.	Translating pronouns p. 1.	2	3
11	Change of a subordinate clause into a phrase.	Translating pronouns p. 2.	2	3
12	Transformation of a full verb into <i>do</i> , adding possessives.	Translating participles.	2	4
13	Transformation of a participial phrase into a subordinate clause, and a phrase into a clause.	Translating gerunds.	2	4
14	Translation of a metaphor, metonymy, idioms, dialects.	Translating infinitives.	2	4
15	Final Test.	Revision.	2	4
	Разом		60	52

Індивідуальні завдання

1. Translate an article on political events. (*The New York Times, The Guardian, The Times, etc.*).
2. Translate an article on economics. (*The New York Times, The Guardian, The Times, etc.*).
3. Translate an article on sciences. (*The New York Times, The Guardian, The Times, etc.*).
4. Translate an article on sports. (*The New York Times, The Guardian, The Times, etc.*).
5. Translate an article on IT. (*The New York Times, The Guardian, The Times, etc.*).

Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються інноваційні освітні технології: інформаційно-комунікаційні, технології студентоцентрованого навчання; проєктна діяльність; традиційні та інтерактивні форми і методи навчання, серед яких: лекція-візуалізація, проблемна лекція, семінар-дискусія, семінар-діалог, самостійно-дослідницька робота, аналіз і рішення ситуативних професійних психолого-педагогічних задач (Case study) та ін.

Методи контролю

Поточний контроль: усне та письмове опитування, тестування, есе, творча робота, проєкт, презентація та ін.

Підсумковий контроль – залік.

Форми контролю:

- стандартизовані тести;
- усна і письмова відповідь студента;
- переклад (усний/письмовий);
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота															Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль №1							Змістовий модуль № 2								40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15		
4	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4	4	4	3	3		

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є письмова (тестування, есе, творча робота) відповідь студента, тести та ін.

Формами підсумкового контролю є залік.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- проекти (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.);
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- контрольні роботи;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Критерії оцінювання письмових відповідей з навчальної дисципліни у ході поточного контролю:

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає за поточні види контролю і 40 балів під час підсумкового виду контролю (залік). Кількість балів за кожну тему виводиться із суми поточних видів контролю (за роботу на практичних заняттях, виконання тестових завдань, підготовку проектів). Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за теми даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів; за 2 модуль – 30 балів.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі – під час проведення заліку з дисципліни. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати у ході проведення підсумкового контролю становить 40 балів – 20 балів за теоретичне завдання та 20 балів за практичне завдання (переклад)..

- ІНДЗ на обрану студентом тему оцінюється в 4 бали максимально. Примітка: за наявності граматичної помилки, або лексичної помилки віднімається 0,5 бали, орфографічної – 0,3 бали, пунктуаційної помилки – 0,1 бал

Критерієм підсумкового оцінювання

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає за поточні види контролю і 40 балів під час підсумкового виду контролю (залік).

Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів; за 2 модуль – 30 балів.

Критерії та параметри оцінювання письмового перекладу:

Бали	Характеристика відповіді
10	Зміст оригінального тексту передано точно і повністю, з використанням відповідних перекладацьких еквівалентів, зокрема правильного перекладу ключових термінів і понять. Переклад відповідає мовним, стилістичним та соціокультурним нормам, а також забезпечує функціональну еквівалентність (комунікативну рівнозначність) тексту. Збережено всі структурні елементи, такі як заголовки, підзаголовки та абзаци, а також дотримано технічних вимог до оформлення – пунктуація, орфографія та формат тексту відповідають оригіналу. Допускається не більше двох помилок лексичного чи граматичного характеру.
9-8	Зміст оригінального тексту передано точно та в повному обсязі із застосуванням відповідних перекладацьких еквівалентів, включно з правильним перекладом основних термінів і понять. Дотримано мовних, стилістичних та соціокультурних норм, а також забезпечено функціональну еквівалентність (комунікативну відповідність оригіналу). Збережено структурні елементи, такі як заголовки, підзаголовки та абзаци, і дотримано технічних вимог щодо оформлення — правильність пунктуації, орфографії та формату тексту відповідають оригіналу. Допускаються до трьох лексичних або граматичних помилок і одна незначна смислова помилка.
7-6	Частково передано зміст оригінального тексту із використанням дослівного перекладу замість точних словникових відповідників, що супроводжується незначними неточностями. Є певні відхилення від мовних, стилістичних та соціокультурних норм, а також функціональної еквівалентності. Структурні елементи, такі як заголовки, підзаголовки та абзаци, збережено; допускаються незначні помилки в технічному оформленні (пунктуація, орфографія, форматування тексту). Можуть бути до 4-5 лексичних або граматичних помилок і до 2 незначних смислових помилок.
5-3	Частково відтворено зміст оригінального тексту з відхиленням від його основної ідеї, використанням дослівного перекладу замість точних словникових відповідників, що супроводжується неточностями. Допущено порушення мовних, стилістичних і соціокультурних норм, а також функціональної еквівалентності. Структурні елементи (заголовки, підзаголовки, абзаци) збережено; можливі незначні помилки в технічному оформленні (пунктуація, орфографія, форматування тексту). Допускається до 6 лексичних чи граматичних помилок, одна груба або три незначні смислові помилки.
2-0	Частково передано зміст оригінального тексту з відхиленнями від його основного змісту, використано дослівний переклад замість точних словникових відповідників, що супроводжується неточностями

(наприклад, пропуском несуттєвої інформації, додаванням зайвих деталей або некоректним перекладом ключових термінів, які не змінюють суті). Порушено мовні, стилістичні та соціокультурні норми, а також функціональну еквівалентність. Збережено структурні елементи (заголовки, підзаголовки, абзаци), але є помилки в технічному оформленні (пунктуація, орфографія, форматування тексту). Допускаються до 7 лексичних або граматичних помилок, одна груба або до 4 незначних смислових помилок.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D		
60-68	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Перелік питань для самоконтролю й контролю навчальних досягнень студентів з практики перекладу:

1. Interpreting Studies. Difference between consecutive and simultaneous interpreting.
2. Bilingualism of interpreting.
3. Various interpreter's tasks while involved in the process of interpreting.
4. Cultural awareness as basics of interpreter success. Speed and accuracy in interpreting.
5. Language combination in Interpreting. Semantic aspects in Interpreting.
6. The importance of key words reflecting meaning of speech. Texts and contexts in Interpreting.
7. Semiotics as an interpreter helper. Signs and symbols in the process of interpreting.
8. Community or bilateral interpreting without Note-taking.
9. Reduced interpreting. Reformulating strategies in interpreting.

10. Concentration on the major idea of the speaker's text. Peculiarities of noting the idea of speech.
11. The rules of abbreviations in Note-taking. Indicating Gender and Tense. Abbreviating long lexical units. Noting Links.
12. Negation and Emphasis in Note-taking. Verticality of noting. Stacking and using brackets in Note-taking. Shift in Note-taking system.
13. National and International organizations regulating interpreting activity. Procedures, protocols and ethics in Interpreting.
14. Codes of ethics for Interpreters on the World market.

Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxpbs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetsko-ho-natsionalnoho-universytetu.pdf>;
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/f5e1eobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf, та правилам академічної доброчесності та ін. нормативно-правовим документам, затвердженим в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (див. <https://www.chnu.edu.ua/universitytet/vazhlyvo/akademichna-dobrochesnist/>).

Рекомендована література

Базова

1. Карабан В., Мейс Д. Переклад з української мови на англійську мову. Вінниця: Нова книга. 2003. 608 с.
2. Черноватий Л. М. Методика викладання перекладу як спеціальності: підручник для студ. вищих закладів освіти за спеціальністю «Переклад». Вінниця: Нова Книга, 2013. 376 с.
3. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. Вінниця: Нова Книга, 2001. 448 с.
4. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства: Підручник. Вінниця: Нова книга, 2008.
5. Стріха М. Український художній переклад: між літературою і націєтворенням. К.: Факт-Наш час, 2006. 344 с.
6. Чередниченко О. І. Про мову і переклад. К.: Либідь, 2007. 248 с.

Допоміжна

7. Бик І. С. Основи перекладу для студентів факультетів міжнародних відносин : навч. Посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 287 с.
8. Демецька В. В. Теорія адаптації: крос-культурні та перекладознавчі проблеми. Монографія. Херсон: МЧП «Норд», 2006. 378 с.

9. Зорівчак Р. П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія. Львів: Вища школа, 1983. 158 с.
10. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад (на матеріалі англомовних перекладів української прози). Львів: Вид-во при Львів. ун-ті, 1989. 216 с.
11. Лукашук М. Використання корпусів у навчанні англійської мови. *Корпусна лінгвістика в науці та освіті: зб. матеріалів IV Міжнародної науково-прикладної інтернет-конференції, присвяченої 190-річчю Українського державного університету імені Михайла Драгоманова 28 березня 2024 року*. Київ: Укр. держ. ун-т ім. М. Драгоманова, 2024. С. 19.
12. Лукашук М. Навчання англійської мови в ЗВО в умовах дистанційного навчання. *Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Том XV: Наукові пошуки в контексті викликів і конфліктів: зб. матеріалів XV-ї Міжнар. наук.-практ. конф.* / [Ред.: Я. Гжесяк, І. Зимомря, В. Ільницький]. Конін – Ужгород – Перемишль – Херсон: Посвіт, 2023. С. 110-112.
13. Lopatiuk, N. I., Lukashchuk, M. V. Teaching grammar at a university level. *Сучасні наукові дослідження представників філологічних наук та їхній вплив на розвиток мови та літератури: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 9–10 квітня 2021 р.* Львів : ГО «Наукова філологічна організація «ЛОГОС», 2021. С. 76-78.

Інформаційні ресурси

1. <https://translate.google.com/>
3. <https://www.bing.com/translator>
2. <https://www.linguee.com/>
3. <https://www.reverso.net/text-translation>
4. <https://www.perplexity.ai/>
5. <https://www.translate.com/>
6. <https://www.payon>